

Trap niet in de val van de Flora- en Faunawet

Wie voelt de pijn in geval van overtredingen?

Bij werkzaamheden in bos en buitengebied zijn opdrachtgever, aannemer, bezoeker en grondeigenaar betrokken. Wie is wanneer verantwoordelijk wanneer er door een van deze partijen een overtreding begaat van de Flora- en Faunawet (Ffw)?

Auteur: Mr Kitty Goudzwaard

Aansprakelijk?

Is de opdrachtgever aansprakelijk als een opdrachtnemer de Ffw en dus een delict begaat in het kader de Wet op de Economische delicten? Oftewel, de gemeente of boseigenaar doet al het mogelijk om te voorkomen dat Ffw wordt overtreden, maar de opdrachtnemer neemt het minder nauw. Wie is dan eigenlijk strafrechtelijk aansprakelijk? Is een opdrachtgever aansprakelijk voor hetgeen de opdrachtnemer doet? Tijd om eens te kijken naar de vormen van daderschap in het Strafrecht.

Plegen

Hiervoor geldt dat de dader alle bestanddelen van een delictomschrijving van een strafbaar feit heeft vervuld. Dat zal het geval zijn als opzettelijk een dassenburcht wordt verstoord. Let op: Soms valt iets per abuis doen ook onder opzet.

Doen plegen

Een 'doen-pleger' laat een ander het strafbare feit plegen. Dan moet wel de 'pleger' niet gestraft kunnen worden voor het strafbare feit en dus totaal geen weet hebben en ook niet kun-

nen weten dat hij de Ffw overtreedt. Dit zal niet snel het geval zijn. Men hoort de wet te kennen en helemaal als men in het beheer of onderhoud van groen werkt. Stel dat een opdrachtgever echter weet heeft van een totaal onzichtbare dassenburcht, dit niet meldt aan de opdrachtnemer en aan hem een vervalste inventarisatie voorlegt. Mogelijk kan de opdrachtnemer dan niet gestraft worden voor overtreding maar de opdrachtgever wel. In dat geval is sprake van doen-plegen.

Medeplegen

Bij medeplegen is sprake van nauwe en bewuste samenwerking bij het strafbaar feit. Men werkt dan echt samen met als resultaat dat wet wordt overtreden. Zo kan een medepleger zorgen dat de burcht uit de inventarisatie verdwijnt en de andere pleger dat hij daadwerkelijk wordt verstoord. Verschil met 'doen plegen': beide plegers zijn strafbaar. Het is niet vereist dat de medepleger alle bestanddelen van het strafbare feit vervult. Medeplechtigheid aan een overtreding is niet strafbaar. Nu is het overtreden van art. 11 Ffw echter een misdrijf. En kan men wel degelijk medeplechtig zijn. Poging tot een misdrijf in het

Wettekst aansprakelijkheid

Artikel 47 Wetboek van Strafrecht

1. Als daders van een strafbaar feit worden gestraft:

- 1°. zij die het feit plegen, doen plegen of medeplegen;
- 2°. zij die door giften, beloften, misbruik van gezag, geweld, bedreiging, of misleiding of door het verschaffen van gelegenheid, middelen of inlichtingen het feit opzettelijk uitlokken.

2. Ten aanzien van de laatsten komen alleen die handelingen in aanmerking die zij opzettelijk hebben uitgelokt, benevens hun gevolgen.

kader van de Wed wordt ook gezien als een misdrijf.

Uitlokken

De uitlokker wordt ook als dader gezien. Hij beweegt een ander ertoe een strafbaar feit te plegen. Uitlokking vereist dat de daadwerkelijke pleger strafbaar is. Hiervoor moet sprake zijn van 'dubbele opzet'. Niet alleen moet de

Voorbeelden

Veel voorkomende handeling: paddenstoelen plukken

Paddenstoelen plukken is op grond van de Ffw niet altijd verboden. De wetgever heeft echter de keuze gemaakt deze niet in zijn algemeenheid als beschermd aan te wijzen in de Ffw. De paddenstoelenpluk wordt op grond van het art. 314 Wetboek van Strafrecht wel gezien als stroperij. Je moet dus wel toestemming hebben van de grondeigenaar. Kijk dus altijd ook even naar het groene bordje bij de ingang van het bos! Dit geldt voor meerdere bezigheden in het bos. Sommige soorten zijn bovendien wel beschermd door Ffw. De bescherming is echter vaak afhankelijk van de plaatselijke regelgeving. Zo mag soms rond de ene zijde van de weg wel geplukt worden en aan de andere zijde niet. Voorbeeld: de gemeente Baarn wijst door middel van Besluit Gemeente Baarn (Besluit aanwijzing beschermde planten, hout sprokelen en paddenstoelen plukken 2014), een aantal gebieden aan waar bepaalde soorten niet geplukt mogen worden.

Wat is 'Avas' in het bos?

Op veel plekken, maar ook in het bos, kan iemand met een bepaalde bezigheid te maken hebben met 'AVAS', 'Afwezigheid Van Alle Schuld': iemand begaat een strafbaar feit dat bewezen is en toch kan hij daar niets aan doen. Hij heeft dan geen schuld aan het feit dat hij de wet overtreedt. Het oudste voorbeeld staat in het Melk en water-arrest (HR 14-02-1916, NJ 1916, 681): De knecht die aangelengde melk meekrijgt om te verkopen en hierdoor buiten zijn schuld strafbaar bezig is, wordt ontslagen van rechtsvervolging omdat hem absoluut geen blaam treft. Even ter opfrising: hier is een strafbaar feit bewezen, maar is er een gerechtvaardigde reden waarom de verdachte het feit heeft begaan. En dan volgt vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging. Onderstaand een AVAS in het kader van overtreding Gedragscode zorgvuldig Bosbeheer.

Uitspraak van het Hof Arnhem 29 november 2011

In deze zaak is de verdachte een rechtspersoon (BV). Verdachte heeft ter dunning bomen gekapt en takken gesnoeid in een bosperceel. Op 15 maart 2009 tot en met 17 juni 2009 heeft verdachte een boom gekapt waar vlak-

bij een roofvogelhorst stond met – nieuwe bewoning!- van boommarters. Verder heeft rechtspersoon bomen gekapt die op- of op vijf meter afstand stonden van een dassenburcht. Subsidiar wordt verdachte ten laste gelegd dat hij heeft gehandeld in strijd met de vrijstelling art. 79 Ffw door te handelen in strijd met de Gedragscode. En wel door de bovenstaande bomen te kappen en door binnen een straal van 20 meter van de burcht werkzaamheden te verrichten. Het Hof vindt dat verdachte niet de burcht heeft verstoord of beschadigd zoals bedoeld in art. 11 Ffw etc. Voor het primair ten laste gelegde volgt dus vrijspraak.

Overtreding art. 79 lid 2 Ffw.

Blijft over de vraag of verdachte de Gedragscode heeft overtreden. Het Hof ziet de Gedragscode inderdaad overtreden en acht dus artikel 79 Ffw bewezen.

Strafbaar?

Het Hof onderzoekt vervolgens de strafbaarheid van de overtreding. De verdachte had voorafgaand aan de werkzaamheden opdracht gegeven tot het opstellen van een inventarisatie. Daar was geen das of marter in terug te vinden. Zijn personeel was echter goed opgeleid en terzake deskundig en voor start werkzaamheden gedegen geïnstrueerd. Men is na ontdekking van de burcht direct gestopt met werkzaamheden, heeft de aanwezigheid van beschermde soorten gemeld, de burcht op kaart aangetekend en dit alles gemeld aan de vertegenwoordiger van verdachte. Blijkbaar zat de schrik er goed in; het direct melden van een dergelijk incident bij je advocaat lijkt mij niet gebruikelijk.

Maar hierdoor heeft de verdachte volgens het Hof al het mogelijke gedaan om volgens de Gedragscode te werken. Hij had volgens het Hof op het inventarisatierapport mogen afgaan, ondanks dat dit niet op alle punten juist bleek te zijn. Op grond van dit alles is sprake van Afwezigheid Van Alle Schuld (AVAS) en is verdachte niet strafbaar. Vrijspraak kan niet volgen, omdat het strafbare feit is bewezen. Nu dader echter niet strafbaar is volgt juist ja: ontslag van rechtsvervolging.

opzet gericht zijn op het uitlokken, maar ook op alle bestanddelen van de overtreding. Kan een opdrachtgever toch een uitlokker zijn indien hij uitdrukkelijk een verstoorder geboden heeft de Ffw te volgen? Is hij uitlokker als hij weet dat de opdrachtnemer een beunhaas is met een slechte Ffw-reputatie? Een voorbeeld van uitlokking is het laten spuiten met bestrijdingsmiddel, terwijl men weet dat de spuitsel geen spuitlicentie heeft. Ook poging tot uitlokken is strafbaar. Heeft een dader al het plan om opzettelijk een strafbaar feit te plegen kan geen sprake zijn van uitlokking. Het neerzetten van bijvoorbeeld een lokfiets wordt echter niet gezien als uitlokking. Het lijkt mij niet waarschijnlijk dat een opdrachtgever die in het bestek het werken met een bepaalde gedragscode verplicht stelt en ook eist dat personeel voldoende gecertificeerd is om te werken volgens Gedragscode als een uitlokker gezien kan worden. Heeft de opdrachtgever daarbij ook nog een inventarisatie laten maken of er beschermde soorten aanwezig zijn en blijken die toch aanwezig te zijn dan zal hij waarschijnlijk niet snel als uitlokker worden gezien.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4913

De auteur mr. A.V.K. (Kitty) Goudzwaard is werkzaam als boomjurist bij Cobra Groenjuristen. Cobra Groenjuristen is onderdeel van www.cobra-adviseurs.nl. Lezers kunnen vragen stellen over dit artikel via k.goudzwaard@cobragroenjuristen.nl